

REZULTATI PODRŽANIH INICIJATIVA

KUĆA RODNIH ZNANJA I POLITIKA (Novi Sad):

- Istraživanje o ulozi očeva u neplaćenim poslovima i roditeljstvu koje je uključilo 193 oca, 94 majke i mlade žene i muškarce pokazuje da majke i očevi u Srbiji imaju upadljivo različite vrednosti kada je u pitanju roditeljstvo i vaspitanje svoje dece.
- Majke su više za individualizovani pristup, manje religiozne i bliskije okviru ljudskih prava. Očevi su više grupisani oko vrednosti koje odgovaraju tradicionalnim rodnim normama, manje podržavaju okvir ljudskih prava i postoji jasna podela između roditelja prema polu šta je prioritet u vaspitanju deteta.
- Majke su dominantno one koje pružaju negu i obavljaju većinu poslova vezanih za decu i domaćinstvo. Između ostalog i zato što je za njih roditeljstvo izjednačeno sa brigom. Zbog toga majke obavljaju većinu poslova koje očevi ne smatraju važnim. Očevi kritikuju majke da su previše zaštitnički orijentisane prema deci.
- Neki od zaključaka su:
  - ✓ Potrebno je više koristiti rodno odgovorno budžetiranje za podršku politikama koje bi podsticale ravnopravnu podelu roditeljskih obaveza, uključujući ne samo obavezno očinsko odsustvo, nego i druge mere kao što su kampanje, rad sa poslodavcima, škole roditeljstva i sl.
  - ✓ Očevi takođe nisu uniformna grupa i potreban je dalji socijalni dijalog na ovu temu.

ŽENSKO UDRUŽENJE KOLUBARSKOG OKRUGA (Lazarevac):

- 112 majki dece sa razvojnim teškoćama i retkim bolestima je anketirano sa ciljem da se uvide potrebe za uslugama koje bi omogućile smanjenje radne opterećenosti.
- 6 usluga koje su se kontinuirano sprovodile tri meseca, ukupan broj korisnica svih usluga je 134 žene koje se direktno kao majke ili indirektno kao bliske srodnice brinu o detetu sa razvojnim teškoćama i 24-oro dece majki i negovateljica kao indirektno korisnice.
- Pilotirane su usluge: 1. konsultacija sa lekarima opšte prakse (koji su pored toga pružali i jednostavne osnovne preglede i reviziju medicinske dokumentacije korisnica) i grupne terapije sa psihologom; 2. podeli šta znaš: radionice na kojima su korisnice delile svoje veštine sa drugim korisnicama uz neopterećujuće druženje; 3. radionice izražavanja emocija kroz lepo pisanje i čitalački klub na koji su dolazili pisci; 4. grupni treninzi joge, smeh joge i brzog hodanja; 5. usluga kroz koju su edukatorke u oblasti dermatologije i estetike imale radionice sa mamama kroz koje su ih edukovale o jednostavnim načinima brige o sebi i pažnje prema svom telu; 6. biznis savetovanište kroz koje su edukatorke iz više biznis oblasti pružale savete korisnicama. Sve ove usluge su praćene uslugom boravka za decu tokom pružanja usluga namenjenih mamama.
- 6 podkast emisija, od čega 4 sa majkama, odnosno neformalnim negovateljicama i 2 sa predstavnicima udruženja koja se bave ovom temom.

ŽENSKI CENTAR UŽICE (Užice):

- Na dve tribine, 69 učesnika/ca je informisano o uzrocima i posledicama rodno zasnovanog nasilja i dostupnim uslugama za pomoć i podršku ženama koje su u situaciji nasilja.
- Kroz 6 radionica 151 mlada osoba edukovana je o fenomenu nasilja u cilju prevencije rodno zasnovanog nasilja.
- Urađene su dve uporedne analize o primeni Zakona o sprečavanju nasilja i Zakona o socijalnoj zaštiti na području jugozapadne Srbije sa nizom preporuka koje su predstavljene i diskutovane na završnoj konferenciji.

REZULTATI PODRŽANIH INICIJATIVA

UDRUŽENJE GRAĐANA TERNIPE (Piroto):

- 14 aktivistkinja iz 7 ženskih organizacija civilnog društva ojačalo je kapacitete na temu neplaćenog rada, kao i o vođenju fokus grupa na istu temu.
- Rezultati online istraživanja na društvenim mrežama, kao i kroz fokus grupe, koje je obuhvatilo preko 580 žena iz različitih društvenih grupa pokazuju da žene prepoznaju poslove koji se odnose na spremanje hrane, održavanje higijene i čišćenje kuće i domaćinstva, rad na njivi i u bašti, brigu o deci, drugim članovima domaćinstva i brigu o starima.
- Žene su se jasno izjasnile da nevidljivi rad u kući treba da bude plaćen i da je njegova vrednost na mesečnom nivou u intervalu od 57.960,00 dinara do 84.000,00 dinara.
- Izdvajaju se sledeće politike uspostavljanja i unapređenja rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, kao i politike smanjenja diskriminacije žena po osnovu nevidljivog rada u kući:
  - ✓ Rušenje tradicionalnih stereotipa da je rad u kući isključivo ženski posao i da je isključivo u nadležnosti žena;
  - ✓ Podjednaka raspodela poslova u kući i domaćinstvu; i
  - ✓ Novčana naknada za obavljanje nevidljivih poslova u kući i domaćinstvu.

UDRUŽENJE ŽENA PEŠČANIK (Kruševac):

- Blizu 100 žena u Kruševcu i okolini uvećalo je znanje o temi rodno zasnovanog nasilja, koje su prenele konsultantkinje SOS telefona i predstavnice Centra za socijalni rad i Policijske uprave Kruševac.
- Sprovedeno je istraživanje o iskustvima žena sa rodno zasnovanim nasiljem i stavovima o postupanju institucija u konkretnim slučajevima nasilja u kome je učestvovalo 180 građanki Kruševca i okoline kroz anketu i fokus grupe.
- Neki od zaključaka: Uticaj nasilja na žene - smanjanje samopoštovanja i samopouzdanja, depresija, izolacija, strahovi, psihička ili fizička bolest, bes, ljutnja, tuga, sramota, „nisam završila školu“, „ojačalo me je da se lakše branim i suprotstavim izazovima“.
- Šta bi institucije trebalo da promene u postupanju: da daju više informacija o dostupnoj podršci i pravnoj pomoći; da postoji osoba koja je zadužena za rad sa ženama s invaliditetom; da zaposleni u institucijama budu saradljiviji; da se žene vode i prate kroz procedure; da stručnjaci u službama pokažu razumevanje i saosećanje; da policija bolje štiti žene i bude efikasnija, da se o ovoj temi više priča na televiziji, da svako radi savesno posao za koji je plaćen, podizanje svesti žena da ne trpe!

FONDACIJA CENTAR ZA DEMOKRATIJU:

Osnaženi kapaciteti ženskih organizacija za proizvodnju opipljivih i efektivnih rezultata u unapređenju rodne ravnopravnosti i rešavanju rodnih izazova u srpskom društvu na nacionalnom i lokalnom nivou.

- Dvodnevna obuka za povećanje stvarnog uticaja u domenu urođnjavanja za predstavnice ženskih OCD sa ciljem povećanja znanja o rodu i klimatskim promenama, ekonomskom osnaživanju žena i mogućnostima koje pružaju IPARD fondovi, kao i upoznavanja sa nemačkim Zakonom o dužnoj pažnji u lancu snabdevanja.
- 4 stručne radionice za predstavnice 5 ženskih organizacija civilnog društva na 8 tema: Urođnjavanje javnih politika; Rodno budžetiranje; Nemačka feministička razvojna i spoljna politika; Žene mir i bezbednost u Republici Srbiji; Rodno osetljiv jezik; Primena Zakona o rodnoj ravnopravnosti; Interseksijska diskriminacija; Rod i migracije.
- Mentorstvo za lokalne OCD u cilju boljeg razumevanja okvira javne politike, izgradnju koalicija, umrežavanje sa zainteresovanim stranama, pitanja vezana za politiku, kao i pitanja vezana za upravljanje projektima.